

Ont'boezemingen

Lesbisch en borstkanker

*'Lesbische vrouwen hebben een verhoogd risico op borstkanker (kinderloosheid, geen gebruik voorbehoedsmiddelen, uitstellen van gynaecologische onderzoeken of denken dat die niet nodig zijn)'. Dat staat te lezen op de site van **çavaria**.*

TEKST: ISHA VAN ALSENOY
FOTO'S: TRUI HANOULLE

Voor de duidelijkheid, met ons lesbisch zijn op zich heeft het niets te maken. Maar omdat we minder vaak een kind baren voor onze dertigste verjaardag, lopen we een verhoogd risico om borstkanker te ontwikkelen. Eens je een keer zwanger bent geweest halveert de kans dat je borstkanker krijgt. De melkklieren in je borsten rijpen immers pas volledig tijdens een zwangerschap. En daarnaast blijkt uit cijfers dat lesbiennes minder regelmatig naar de gynaecoloog gaan - "Waarom zouden we? We hebben toch geen voorbehoedsmiddelen nodig?" - en dat we minder vaak een borstsonderzoek laten doen. Tijd om hier verandering in te brengen. Want we kennen de cijfers. Borstkanker is bij vrouwen in België doodsoorzaak nummer één. Meer dan een derde van alle kankergevallen bij vrouwen is borstkanker.

WAKE-UP CALL

Voor **Sam Janssens** is het nog maar een paar weken geleden dat ze de diagnose heeft gekregen. En net omdat ze zo geschrokken is van het nieuws en van de cijfers, vindt ze het belangrijk om haar stem te laten horen. Het werd een boodschap op maat van lesbische vrouwen. "Ik moet 36 geweest zijn toen ik voor de eerste keer ongerust werd over de structuur van mijn linkerborst. 'Niets van aantrekken', zei mijn toenmalige gynaecoloog me, 'borstkanker zit niet in jouw familie en bovendien ben jij nog veel te jong om je daarover zorgen te maken - het zijn gezwollen klieren, niets meer'. En daar sta je dan, zelf nog wel blijvend ongerust, maar door die specialist gerustgesteld, en het leven gaat weer zijn gewone gangetje", vertelt Sam.

De levensles die ik hieruit te leren heb, staat vanaf nu over de hele breedte van mijn bovenlichaam gekerfd.

Ondertussen is ze 41. Na een bezoek aan haar huisarts met de vraag om haar borsten te onderzoeken, kwam het verdict na de mammografie en onrustwekkende biopsie dit voorjaar hard aan: er zat wel degelijk een tumor! Met haar foto's in **Zizo** wil ze lesbisch Vlaanderen een wake up call geven. "Laat naar jullie borsten kijken. Ondanks het vrijblijvende karakter van de mammo- en echografieën zolang je geen 50 bent. Ondanks je jonge leeftijd. Ondanks het feit dat borstkanker in jouw familie niet voorkomt. De kans is namelijk zeer reëel dat het een 'nog niet' is!" Sam's linkerborst kon niet gered worden. Ze overtuigde haar chirurg om ook meteen haar rechterborst mee te amputeren, want ze wilde geen risico meer lopen om ook in de andere borst kanker te ontwikkelen. Maar ook om "terug 'in evenwicht' te staan, mentaal en esthetisch."

BALANCEREN

En ze overweegt geen reconstructie van haar borsten. "Ik voel mezelf toch al heel m'n leven balanceren tussen m'n vrouwelijkheid en mannelijkheid... als vrouw totaal geen borsten hebben, maakt die ambiguïteit nog completer, en dat spreekt me wel aan", vindt Sam. Dit laat een ander licht schijnen op de klassieke definitie van 'vrouwelijkheid'. "Laat het beeld dan misschien niet (meer) zinnenprikkelend zijn, dan kan het op zijn minst misschien toch een beeldende vertaling zijn van een ziekte die meer en meer verminkend om zich heen grijpt, en

tegelijktijd toch o zo onverbiddelijk bij het leven hoort. We moeten onze ogen daar niet voor sluiten... ook dit (lijf) mag gezien worden!"

FOTO'S

Op de foto's zie je haar 'ontboezemde lichaam', zoals ze het zelf noemt. "De levensles die ik hieruit te leren heb, staat vanaf nu tot in de eeuwigheid over de hele breedte van mijn bovenlichaam gekerfd. En ik laat haar daar onverbloemd ook staan. Gewoon, ter herinnering dat deze kanker een nieuwe kans voor me betekent. En ook als hart onder de riem voor al die vrouwen die me voorgingen in dit borstverhaal, maar ook - en vooral - voor al diegenen die nog zullen volgen."

IN EIGEN HANDEN?

Als lesbiennes kunnen we wel degelijk zelf zaken doen om de kans op borstkanker te verkleinen. Een gezonde levensstijl met voldoende bewegen, sporten en gezond eten is een stap in de goede richting. Ook al kan die geen kanker uitsluiten. Sam is daar een voorbeeld van.

Zelfonderzoek, best een week na je regels vanaf je vijftiengste, en op tijd naar de dokter voor een controle zijn essentieel. Hoe vroeger de tumor in de borst ontdekt wordt, hoe hoger het overlevingspercentage.

Concreet, de kans dat je vijf jaar na de diagnose nog leeft - de zogenaamde 'vijfjaarsoverleving' - bedraagt 82%. Het stadium waarin de kanker ontdekt wordt, is enorm belangrijk voor de overleving. Als borstkanker vroeg ontdekt wordt, kan de overleving zelfs boven de 90% zijn. Het is trouwens niet dat je hiervoor naar de gynaecoloog moet. De huisarts kan ook een eerste onderzoek doen. Indien nodig zal hij of zij je doorverwijzen naar het ziekenhuis voor een mammo- of echografie. Een relatief kleine moeite om te vermijden dat je tot die spijtige statistieken gaat behoren.

Op onze Zizo-website vind je onder het zoekwoord 'borstkanker' een lijst met interessante boeken. Surf er zeker eens heen.

